

Ladehammeren renseanlegg

Historie er ikke bare det som er gammelt. Historien skapes stadig. Den gjelder om alt som har betydning for samfunnet, før og nå. Ladehammeren renseanlegg kunne i 2012 feire sitt 20 årsjubileum. I 1992 ble nemlig første byggetrinn ferdigstilt. Hvorfor er dette historie? Jo, fordi det viser at gammel slendrian ble rettet på og at lokalsamfunnet nå tar bedre vare på sitt livsgrunnlag. I lang tid har forurensende stoffer blitt sluppet ut i luft, jord og særlig i vann. I Trondheim var praktisk talt hver bekk blitt en kloakk. Etter hvert ble de lagt i rør, men alt havnet som før i elv og fjord. I 1960 og 1970-årene ble det et folkekrav at dette måtte endres. Utfordringen var særlig forurenset vann. Tre typer avrenning gikk i Nidelva og Trondheimsfjorden: overflatevann (regnvann), kloakk og industriutslipp. Renseanlegget i Ladehammeren ble bygget for å ta seg av alle tre typer utslipp.

Det er et imponerende og velfungerende anlegg vi har for oss. De få ansatte gjør en imponerende innsats. Det aller meste av anlegget ligger inne i fjellet, men noe kan ses fra strandpromenaden som for en stor del er bygget på stein tatt ut av fjellet ved byggingen. I friluft ligger råtnetankene, servicebygget og slamsiloene i estetisk tilfredsstillende utforming. Selve bearbeidingen av kloakken fra 60.000 mennesker og mange bedrifter skjer inne i fjellhallene. Renseområdet er Ranheim, Charlottenlund, Strinda, Møllenberg, Lade og Lademoen. Omtrent halvparten av avløpsvannet er fra industrien.

Før anlegget ble bygd, ble fem ulike rensemetoder diskutert. Det som ble forkastet var kompostering, brenning, tørking og kalkbehandling. Metoden som ble valgt og som de fleste lignende anlegg benytter, er en kombinasjon av hygienisering, avvanning og utråtning. Resultatet blir rent vann som slippes ut på 42 meters dyp 300 meter fra land, gass som benyttes til driften og jordforbedrende slam. Litt om det sistnevnte: hvert år blir 3000 tonn slam gitt gratis til jordbrukere til jordforbedring. Problemet er at det naturlige nikkelinholdet i det meste av trøndersk jord er for høyt til å kunne benytte slammet som har 26.9 mg/kg nikkel. Derfor er det begrensede arealer som kan ta imot det.

Anlegget er dimensjonert for å ta imot 2500 kubikkmeter per time og på tørrværsdager blir omtrent halve kapasiteten benyttet. Først utskilles grovere partikler som filler og lignende, flyteslam og fett skummes av, så tilsettes kjemikalier for å skille ut forurensninger som koagulerer til partikler. I sedimenteringsbasseng og råtnetanker forberedes sentrifugering som tar 70 % av vannet ut. Så kommer produktene brukbart slam, rent vann og metangass. Vi som befolkning kan sende en vennlig tanke til folkene på anlegget som gjør at vi rolig kan sende vår kloakk inn på nettet og vite at det ikke skal gjøre noen skade. Av og til åpner ledelsen for omvisning for publikum ved sakkyndig personell. Det er interessant å være med på en slik omvisning. Det er et imponerende

anlegg som har store dimensjoner og et interessant opplegg. Det er vel verd et besøk.

Ladebekken spiller en viktig rolle i tilførselssystemet til renseanlegget. Et tilbakeblikk kan gi litt perspektiv på dagens situasjon. Ladebekken kom fra Moholt og Eberg. Den var aldri noen stor og flott elv, men fremdeles lever det folk som har fisket og vært på andejakt der. I gamle dager fikk den navnet ”Lusbekken” og det sier noe om størrelsen. Den hadde også et finere oppnavn nemlig Jordans flod. Det navnet fikk den etter Henrik Jordans fabrikk (trankokeri og såpefabrikk) som lå ved bekkens utløp i fjorden der kaianleggene nå ligger. Caspar og Henrik Jordan bygde sine landsteder på Jarlheim i bakkene opp mot Ladehammeren overfor bekken der navnet Jarlheim fremdeles er bevart.

Ladebekken er i dag et gatenavn. Under veien går den egentlige Ladebekken i kulvert. Ladebekken er med andre ord lagt i rør og er en del av byens kloakksystem. Ja, faktisk er den en viktig del av kloakkanlegget som i dag fører avløpsvann mot renseanlegget på Lade! Siste del av transportsystemet er en 230 meter lang tunnel fra Lade alle, altså fra Ladebekkens løp. Derfor skal vi sitere litt fra renseanlegget hjemmeside: *«I tillegg er det et overløp i Ladebekken som kontrollerer den hydrauliske belastningen inn på renseanlegget. Et volum i Ladebekken kulvert utnyttes til fordrøying ved nedbør. I rensedistriktet er det 18 regnvannsoverløp på fellessystemet. Ved regn og/eller snøsmelting går det her fortynnet avløpsvann ut i resipienten (Trondheimsfjorden).»* På renseanlegget hjemmeside kan en lese mye interessant om driften og produksjonen av rensset vann, slam og gass.